

ieder nummer van De Houthandel tot uiting; daarnaast kon hij reeds spoedig een aardige praktijk als bosbouwkundig-adviseur opbouwen en verscheidene functies vervullen in de rentmeestersorganisatie.

Sprangers was mede-oprichter van de Ned. Boschbouw Vereeniging en secretaris van 1916 tot 1921.

Een herinnering aan Sprangers kan niet volledig zijn zonder zijn gezin er in te betrekken. De velen, die in zijn huis gastvrijheid hebben genoten, zullen hem steeds blijven gedenken als een goed huisvader en zij besef- fen, welk een leegte er in zijn gezin moet zijn ontstaan.

Hij ruste in vrede.

Mededelingen inzake het Boswezen, de Houtvoorziening en de Jacht

HERPLANTPLICHT HOUTOPSTANDEN

Terwijl de hoofdafdeling Bosbouw van oordeel is, dat de herplant- plicht van houtopstanden moet worden gehandhaafd, heeft het hoofd- bestuur van de Stichting voor de Landbouw in zijn vergadering van 16 De- cember 1953 zich uitgesproken tegen het handhaven.

Het hoofdbestuur heeft zich hiermede verenigd met de volgende con- clusies van de meerderheid der commissie Planologie en der commissie Grondgebruik. Deze conclusies luiden :

Instandhouding van een zeker areaal bos in Nederland is gewenst, inzonderheid met het oog op noodtoestanden als in tijden van oorlog.

Om hiertoe te geraken is het niet noodzakelijk een verplichting tot herbebossing in het leven te roepen. Enerzijds kleven hieraan grote bezwaren, anderzijds kan het be- houd van een voldoende areaal verzekerd worden door het treffen van andere maat- regelen, waaraan deze nadelen niet verbonden zijn en die mede tot bebossing van om- streeks 35 à 45.000 ha kunnen leiden. Deze oppervlakte kan als gevolg van mogelijke nieuwe inpolderingen nog belangrijk vergroot worden.

De herbebossingsplicht fixeert het gebruik van de grond voor bosbouwdoeleinden op een willekeurige tijdstip zonder voldoende correctieve mogelijkheden en belemmert zo- doende het meest effectieve gebruik van de grond, waarbij in het bijzonder te rekenen is met het grote belang van het verschaffen van werkgelegenheid aan zoveel mogelijk werkers in de landbouw. De bosbouw is een zeer arbeidsextensieve cultuur.

Het is gewenst inzicht te verkrijgen in de potentiële gebruiksmogelijkheden van de nog resterende woeste gronden en van de submarginale gronden aan de hand van een bodemkartering. Aldus kan een inventarisatie verkregen worden van de voor bebossing geschikte gronden.

Handhaving van het bestaande bosareaal en uitbreiding hiervan op daartoe ge- eigende gronden kan in sterke mate bevorderd worden door het verstreken van sub- sidies of voorschotten, het aanpassen van fiscale regelingen (successiewet) aan het bij- zondere karakter van de bosbouw en door een intensieve voorlichting. Invoceren van een verplichting tot herinplant werkt in dit opzicht negatief.

Een rem op de ontbossing is gelegen in de toepassing van de zgn. „Natuurbescher- mingsbeschikking” en het handhaven, eventueel als overgangsmaatregel, van het kap- verbod.

Voorzover de aanwezigheid van bos vereist is op grond van andere dan economi- sche belangen (ontspanning, natuurbescherming) kan dit door middel van planologische maatregelen bevorderd worden.

Overigens dienen ruimtekundige maatregelen zich er van te onthouden, bepaalde complexen tot bos te bestemmen, doch dit mede onder de bestemming landelijk of agra- risch gebied te begrijpen, teneinde de nodige elasticiteit in het grondgebruik ter ver- krijging van de grootst mogelijke opbrengst onder de gegeven omstandigheden, niet te verhinderen.

BERICHT OVER PRIJZEN VAN INLANDS HOUT SEIZOEN 1953/1954 No 3.

Verzameld door het Staatsbosbeheer

Afgesloten op 14 December 1953.

Verklaring der gebruikte afkortingen:

I = bij inschrijving verkocht	L = liggend (geveld) uitgesnoeid
OH = onderhands verkocht	en uitgesleept tot bosrand
P = publiek verkocht	K = idem en op stapels gelegd
A = eerste kwaliteit	St = op stam
B = normale kwaliteit	G = gunstige ligging
C = slechte kwaliteit	O = ongunstige ligging.

Streek	wijze van verkoop	doorsnede op het midden met schors in cm	kwaliteit	aantal m ³	bewerkingsgraad	ligging	prijs per m ³ met schors in fl.	maand van verkoop	opmerkingen
GROVEDEN									
Salland	OH	10	B	280	St.	G	43	XII	
Twenthe	OH	9	B	80	St.	G	28	XI	
"	OH	18	A/B	420	St.	G	50	XI	lang hout
"	OH	18-20	B	130	St.	G	44	X	
N. Veluwe	OH	3-5	B	50	L	O	18	XI	
"	OH	4-7	A	50	L	O	33	XI	niet uitgesn.
"	OH	7-11	B	500	St.	G	30	XI	
"	OH	11	B	60	St.	O	44	XI	
"	OH	12-18	B	100	St.	G	37	XI	sabelvoeten
"	OH	12-20	B	150	St.	G	42	XI	
"	OH	16	A/B	70	St.	O	50	XI	heipalen
"	OH	15-20	A	100	St.	G	50	XI	paal- en zaaghout
"	P	18-22	B/C	10	K	O	48	XI	zaaghout
"	OH	20-25	B	50	L	G	57	XI	
"	P	20-30	B	20	K	O	46	XI	zaaghout
O. Brabant	OH	4-10	B/C	300	St.	O	27	XI	
"	I	10-12	A/B	220	St.	O	36	XI	
N. Limburg	OH	11-12	B	210	St.	G	34	XI	
M. Limburg	I	15	A	200	St.	G	40	XI	
FIJNSPAR									
Salland	OH	15	A	30	St.	O	53	XI	paalhout
Z. Veluwe	OH	14-18	A	80	St.	G	65	XI	zaag- en paalhout
LARIKS									
N. Veluwe	OH	4-7	B	60	L	G	37	XI	
"	P	6-8	B	10	K	O	55	XI	
"	P	9-12	B	10	K	O	67	XI	
O. Brabant	P	3,5-7	A	25	K	O	57	XI	
DOUGLAS									
N. Veluwe	OH	17-20	A	15	L	G	95	XI	
O. Brabant	P	4-9	A	20	K	O	73	XI	
INLANDSE EIK									
Salland	OH	40	A/B	40	St.	G	100	XI	
"	OH	55	A/B	50	St.	G	100	XI	zaag- en paalhout
Z. Veluwe	OH	30-60	B	10	St.	G	80	XI	
BELIK									
Z. Veluwe	OH	25-40	B	60	St.	G	57	?	wat scherven.
"	OH	35	A/B	110	St.	G	55	XI	idem

Streek	wijze van verkoop	doorsnede op het midden met schors in cm	kwaliteit	aantal m ³	bewerkingsgraad	ligging	prijs per m ³ met schors in fl.	maand van verkoop	opmerkingen
IEP									
Friesland	I	26—50	B	40	St.	O	170	XI	langs verkeersweg
Z. Holland	I	20—60	A	80	St.	G	180	XI	
"	I	60	B	60	St.	G	592(?)	XI	
WILG									
O. Gelderland	OH	22—54	B/C	40	St.	O	41	XI	vrij veel scherven
"	OH	40	C	10	St.	G	25	XI	
Z. Holland	OH	45	B/C	10	St.	G	40	X	
POPULIER									
Z. Limburg	OH	40—57	A	80	St.	O	52	X	enkele scherven idem
"	OH	48	A/B	120	St.	G	52	XII	
"	OH	55	A/B	160	St.	G	62	XI	
"	OH	50—65	B	60	St.	G	53	X	
"	I	60	B	70	St.	G	60	XII	
Achterhoek	OH	38	B/C	40	St.	G	50	XI	
"	I	42	B	70	St.	G	51	XI	
"	OH	43	B	40	St.	G	45	X	
"	OH	40—50	B	30	St.	O	55	XI	
"	OH	45	B	30	St.	G	50	XI	
"	OH	50—60	A	60	St.	O	64	XI	
"	OH	57—65	B/C	60	St.	G	55	XI	
Midden-Limburg	I	40	A	220	St.	G	76	XI	
Oost-Brabant	I	35	C	70	St.	G	37	XI	
"	OH	40	C	40	St.	G	45	XI	
"	OH	46	A/B	40	St.	G	72	XI	
Maas en Waal	OH	25—55	A/B	660	St.	G	58	XI	
West-Brabant	I	35	B/C	100	St.	G	42	XI	
"	I	45	A/B	100	St.	G	49	XI	
Zeeland	OH	45	A/B	180	St.	G	45	X	
Zuid-Holland	OH	30	B	30	St.	G	35	XI	
IJsselstreek	I	37	B	40	St.	G	37	X	
BRANDHOUT									
Overijssel	P	4—10	—	120	K	G	13	XI	berk, els, vogelkers iets geriefh. eik en beuk eik en beuk
N. Veluwe	P	—	—	60	K	O	24	XI	
"	P	—	—	80	K	O	22	XI	
GEREDE SORTIMENTEN									
Drenthe	OH	20	A	?	—	G	66	XI	ongeschilde perkoenen, vrij op vrachtauto lengte 360 cm ongeschilde heipalen, lengte 6—10 m; vrij op vrachtauto
"	OH	22	A	?	—	G	78	XI	

NADER OOGSTBERICHT BOOMZADEN

Er is practisch geen douglaszaadoogst, noch in Amerika noch in Europa. Hierdoor stijgt de kans voor ons land, dat minderwaardige herkomsten worden aangeboden. Daar er reeds dergelijke aanbiedingen zijn geweest, worden zowel kweker als bouseigenaar hiervoor met ernst gewaarschuwd.

Staatsbosbeheer.

Boekbesprekingen

[114.35 : 114.58 (492)]
 Vlugschrift Staatsbosbeheer „Strooiselroof”. Als negende in de reeks van Vlugschriftjes van het Staatsbosbeheer is thans verschenen „Strooiselroof”.

Tot voor kort dacht men, dat het nut van strooisel voor de bosbouw algemeen werd ingezien en dat de strooiselroof eigenlijk een afgedane kwestie was. In de laatste tijd is er echter weer vraag naar strooisel ontstaan, doordat sommige kwekers, o.a. die van azalea's zowel bladafval als mos in hun bedrijf gebruiken.

Het vlugschrift doet nu duidelijk uitkomen hoe verkeerd de bosbouwer met het verkopen van zijn strooisel doet. De prijs, die men ervoor krijgt, ligt ver beneden de waarde ervan, wat aan de hand van een berekening helder in 't licht wordt gesteld. Neemt men in een dennenbos van gemiddelde gesteldheid het strooiseldek en het mos weg, dan zal men dit moeten vervangen door een gift van ± 100 ton compost, en de prijs daarvan is aanmerkelijk hoger dan het bedrag dat men voor het strooisel zal krijgen. Men zorge er overigens voor, dat het strooisel door geschikte maatregelen behoorlijk wordt geactiveerd.

P. v. Zon.

[232.4 (492)]
 „Beplantingsplan en uitvoering van de beplanting in de Noordoostpolder”, Ir G. A. Overdijkink en L. W. Wilmes, deel 9, 1953 van de serie „Van zee tot land”, uitgave van de Directie van de Wieringermeer (Noordoostpolderwerken).

Overdijkink behandelt de overwegingen die leidden tot het landschapsplan, dat vastknoopt aan de oude elementen Schokland en Urk, en de nieuwe elementen, het assenkruis van hoofdwegen en de andere wegen, terwijl de gesteldheid van de grond in hoofdzaak de grotere boscomplexen aangaf.

Hieruit ontstonden een beplanting die afzienbare compartimenten markeert, bestaande voornamelijk uit weg- en erfbeplantingen; de beplanting in en om de woonkernen, en de boscomplexen op voor akker- en weidebouw ongeschikte gronden.

Wilmes gaat nader in op de technische uitvoering. De wegbeplantingen zijn hoofdzakelijk uitgevoerd met populier, waarbij *P. deltoides missouriensis* tot nu toe het best bevalt (geen *Dotichiza* waargenomen). De *P. gelrica*, *marilandica*, *regenerata* c.q. *var. erecta* zijn onbruikbaar gebleken.

De erfbeplantingen voor een 1600 tal boerderijen dienen te passen in het stramien van het landschapsplan voor wat betreft de meer opvallende windsingels, terwijl de hagen en struikgroepen in overleg met de pachters tot stand kwamen.

De beplantingen in en om de woonkernen zijn meer op het recreatieve en esthetische element ingesteld.

De bebossingen (Kuinre 1025 ha, de Voorst 675 ha, Urk 125 ha, Schokland 70 ha) komen tot stand op gronden waar in de regel andere problemen dan die van watertekort een rol spelen. De vrijwel water ondoorlatende keileem zal vermoedelijk de beste bosgrond opleveren, het uiterst fijne Blokzijlzand wordt, waar mogelijk, gemengd met onderliggend veen en levert dan ook redelijk goede grond. Op keileem wordt elk, es, beuk, haagbeuk en esdoorn geplant, eik en es 80%, op het veen-zand komt voornamelijk sitka, es en esdoorn, met doorzaaien van eikels, in aanmerking.

Een overzicht van het kwekerijbedrijf besluit het geheel.

H. de Koning.